

- I. Nevezd meg a képen látható emlősöket!(9) 12p/
A kilenc állat közül egy kakuktkojás. Melyik és miért?(3).....

		
1.	2.	3.
		
4.	5.	6.
		
7.	8.	9.

- II. Az alábbi állítások melyik kisemlősre vonatkoznak az I. feladatból? 18p/

- a) Testhossza 43–51 cm, farokhossza 20–26 cm, tömege 1,8 kg-ig terjedhet. Torka és melltájéka narancssárga színű.

- b) A középkori Horvátország egyes területein abőr volt az adózás fizetőeszköze. Ezért fut Szlavónia címerében a középkor óta, és ennek okán lett 1993-ban a független Horvátország hivatalos fizetőeszköze a *kuna*, vagyis

- c) Erdős területeket kedvel, olykor városi parkokban is előfordul. Hegyvidéken 2000 méteres magasságig fordul elő.

- d) Fokozottan védett faj, hazai veszélyeztető tényezői a vizes élőhelyek pusztulása (a Kiskunság és Nyírség kiszáradása, halastavak számának csökkenése, vízpartok betonozása, parti növények irtása), vízközei autótutak építése (gyakran elgázolják őket) és egyes róla alkotott tévhitek. _____
- e) Obligát ragadozó: elsősorban kisebb rágcsálókat, madarakat fogyaszt; jobb híján a rovarokra, lárvákra, vagy akár a dögevésre is ráfanyalodhat. Technikás, ügyes vadász. Gyorsaságának köszönhetően nála nagyobb állatokat is zsákmányolhat. _____
- f) A vad egyedek színe mindig szürkésbarna, a test alsó felén és a lábak belső részén okkersárga beütéssel. _____
- g) Bundája sötétbarna, pofája fehér, bandita maszkkal a szeme körül. Aljszőrzete halvány sárga. Farka hosszú, lábai rövidek. A nőstény kb. 25–30 cm, míg a hím valamivel nagyobb 30–35 cm között van. A tenyésztett, állatkereskedésekben kapható példányok valamivel kisebbek. _____
- h) A szabad természetben ritkán lehet látni, mert a Kárpát-medencében szinte kizárólag éjszakai életet él. Az ujjai közötti úszóhártyák és áramvonalas teste egyaránt a gyors úszást segíti elő. _____
- i) Élőhelyei Kelet-Európa és a volt Szovjetunió tagállamainak füves síkságai. Elterjedésének nyugati határa a Dunántúl térsége. _____
- j) Testhossza 40–54 cm, farokhossza 22–30 cm, testtömege 1,1-2,3 kg. Karcsú testalkata és viszonylag rövid lábai vannak. Szőrzete barnás színű. Jellegetessége a nagy fehér mellfolt. _____
- k) Március 1-jétől május 31-ig törvényi védeltsége miatt nem vadászható. Elejtése esetén trófeás vadnak számít, a koponyáját bírálják. Kikészítés után koponyáját zöld posztóval alászegett bőrre helyezik, továbbá a péniszcsont és a szemfog is trófeájához tartozik. _____
- l) Párzási időszaka május közepétől augusztus közepéig tart, de a csíra nyugalmi állapota miatt az embriók csak tél végén kezdenek fejlődni. A vemhesség időtartama a pete beágyazódása után nagyjából 30 nap. A nőstény 4-5 kölyköt hoz a világra. _____
- m) Magyarországon ismert populációja él az Északi- és a Dunántúli-középhegységekben, pl. Mátra, Bükk, Zemplén, Cserhát, Bakony, Gerecse és a Vértes területén, valamint a Duna alsó szakasza és a Dráva mentén, de az Alföld nagyobb kiterjedésű ártéri erdeiben a Tisza és a Körösök mellett is előfordul. _____
- n) Ügyesen mászik, talán az európai emlősök közül a legjobban. Akár 4 métert is ugrik a fák lombkoronájában, a fán lefelé és felfelé ugyanolyan könnyedséggel mozog, mint a talajon. A talpán található szőr nemcsak a hidegtől óvja, hanem a havon is megkönnyíti a mozgását. _____
- o) Ha lehetősége van arra, többet vadászik a kelleténél. A fölös táplálékot földalatti gyűjtőkamrákban tárolja. Rengeteget portyázik, gyakran még éjszaka is, kertekben, hulladékhalmonokon, szénakazlakban és cserjésekben; néha még az üregi nyulat is megpróbálja leteríteni, de kis termete miatt ez sokkal ritkábban sikerül neki, mint a hermelinnek. _____
- p) Télen csak az északi területeken és a magas hegyiségekben ölt fehér bundát. Olykor még a hasán is látni barna foltokat vagy sötét jegyeket a szájjugban. Bár nem sokkal hosszabb a nősténynél, a hím jóval nehezebb. Mivel nagyon karcsú, még a pockokat is tudja követni járataikba. _____
- q) Megfigyelték, hogy fogságban az anya megöli az utódait, ha nagyobb stressz éri. Kommunikációja különleges, madáracsicsérgés-szerű hangokat ad. _____
- r) Bátorságára jellemző, hogy még a keresztes viperára is ráveti magát, és egy tarkóharapással megöli. Hajlékonyságával és gyorsaságával kifárasztja a kígyót, bár vigyáznia kell, mert a kígyóméreg rá is hat. _____

III. **Az 5. sorszámú állatot már az ókorban házasították. Mi az állat neve? Mutasd be életmódját, igényeit, tartásának szabályait! (külön lapon)**

10 p/

IV. Párosító: a számokkal jelölt madarakhoz milyen szöveg tartozik? Írd a számok után! 10p/

1. ____ léprigó 2. ____ macskabagoly 3. ____ függőcinege 4. ____ ökörszem 5. ____ barátposzáta 6. ____ mezei pacsirta 7. ____ nagy fakopáncs 8. ____ csuszka 9. ____ örvös galamb 10. ____ kék vércse	A. <u>Télire gyakran a nádasokba költözik, ha róka bukkan föl hangos cserregéssel jelzi.</u> B. <i>A fűzfák víz fölé hajló ágán csünghet művészi fészke.</i> C. <u>Köpeteiben egerek, feketerigó, zöldike és más madarak koponyái is megtalálhatók.</u> D. <i>Ha sok a sárga fagyöngy szinte kizárólag a ragadós termésével élnek.</i> E. <u>Szinte egész nap hallatják jellegzetes bűgásukat.</u> F. <i>A alföldi erdőfoltokban a vetési varjak fészkeket foglalja el.</i> G. <u>Hol felfelé, hol fejjel lefelé mozog a fák törzsén.</u> H. <i>A leggyakoribb hazai faj. Januárban már dobol.</i> I. <u>Dél felől érkeznek, kedvező időjárás esetén Zsuzsanna napján már megszólalhatnak</u> J. <i>A fekete bodza édeskés gyümölcsét szeretik. Érés idején szinte csak ezt eszik.</i>

V. Szótagolva - Az alábbi szóhalmazokban 3-3, összesen hat élőlény nevét lehet összerakni! 6p/

NAP-, KAR-, POM-, KU-, RA-, -CSÚ, -PÁS, FOR-, -GÓ, TYA-, SI-, -RÁG, KOS-, -TEJ, SAK-, -BOR, VI-,	1. _____ 3. _____ 3. _____
RÖ-, SI-, BÚ-, FA, VID-, SE-, -BOS, FÜ-, KAR-, -GÓ, VÖ-, -MÚ, -KUSZ, ZI-, CSÖK, -KE,	4. _____ 5. _____ 6. _____

VI. Betűrejtvény – 4 növény nevét kell megtalálnod! 4p/

1.) Gyomtársulásokban és kertekben gyakori, még ősszel is hozza virágát.	REIDE LYÁMAV
2.) Sztyeppréteken, erdőszegélyeken még októberben is virít.	ASZÓRIZSÓ GALLISC
3.) Májustól virít. Szántókon, legelőkön, utak mentén közönséges.	ROOVIS TAARLÉC
4.) Sziklás, karsztos, gyertyánelegyes erdőkben már decemberben szirmot bonthat.	SIOLTLA RHOUYN

FORRÁS: BIOLÓGIA POLC- KÖNYVTÁR, INTERNET
 Leadási határidő: 2022. november 11., a TT tanáriban.

ÖSSZESEN:	
60 pont	